

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייט

ע"פ 6691/17

לפני: כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר
כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט ג' קרא

המערער: פלוני

נגד

המשיבים: 1. מדינת ישראל
2. פלוני
3. פלוני
4. פלוני

ערעור על הכרעת דינו (מיום 11.12.2016) וגזר דינו (מיום 19.7.2017) של בית המשפט המחוזי בירושלים בת"פ 55590-11-14 שניתנו על ידי כב' השופט כרמי מוסק

תאריך הישיבה: י"א באב התשע"ח (23.7.2018)

בשם המערער: עו"ד אריאל עטרי; עו"ד עידן בוטבול

בשם המשיבים: עו"ד חיים שוויצר

פסק-דין

השופט ג' קרא:

1. ערעור על הכרעת דינו וגזר דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט כ' מוסק) בת"פ 55590-11-14.

2. המערער הורשע, לאחר ניהול הליך הוכחות, בביצוע מספר רב של מעשים מגונים בשלושה קטינים, לפי סעיף 348(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), בנסיבות סעיף 345(ב)(1) לחוק ובצירוף סעיף 345(א)(1) לחוק העונשין.

3. בגזר הדין נדון המערער לעונש של 7 שנות מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו מאחורי סורג ובריח; מאסר על תנאי; ופיצוי כספי בסך כולל של 320,000 ש"ח, מתוכו 150,000 ש"ח למתלונן באישום הראשון (להלן: מתלונן א'); 100,000 ש"ח למתלונן באישום השני (להלן: מתלונן ב'); ו-70,000 ש"ח למתלונן באישום השלישי (להלן: מתלונן ג').

עובדות כתב האישום

4. על פי חלקו הכללי של כתב האישום, במועדים הרלוונטיים לכתב האישום שימש המערער כמחנך כיתה ח' בבית ספר תלמוד תורה (להלן: בית הספר) ובמסגרת זו לימד המערער את שלושת המתלוננים, שהינם אחים. כתב האישום מחזיק בשלושה אישומים ובהם פירוט ביחס למעשים מגונים שביצע המערער, על פי הנטען, בכל אחד מהמתלוננים, לשם גירוי וסיפוק מיני.

5. לפי האישום הראשון, בין השנים 2009-2011, במספר רב של הזדמנויות ובתדירות שנעה בין פעם בשבוע לפעם בחודש, נהג המערער לבקש ממתלונן א', שהיה קטין באותה עת, להגיע לביתו ולסייע לו בעניינים שונים. באותן הזדמנויות היה מושיב המערער את מתלונן א' על ברכיו ומלטף את לחייו. באחת מהפעמים, כאשר ביקש המערער ממתלונן א' לסייע לו בסידור המחסן, וזה נעתר לבקשתו, נעל המערער את דלת המחסן, ביקש מן המתלונן לשבת על ברכיו ומיד אחר כך ליטף את גופו (להלן: אירוע המחסן לפי האישום הראשון).

במקרה נוסף, בשנת 2012 או בסמוך לכך, הוביל המערער את מתלונן א' לחדר האחורי בבית הכנסת שם חיבק המערער את המתלונן בחוזקה מאחור והצמידו אליו (להלן: אירוע בית הכנסת).

שלושה מקרים נוספים אירעו במקווה בשנת 2011 או בסמוך לכך (להלן: אירועי המקווה לפי האישום הראשון). במקרה אחד, בעת שמתלונן א' התקלח במקווה, ניגש אליו המערער, כששניהם ערומים, הנחה אותו להביא לו סבון שהיה מונח במקום נמוך, וכאשר המתלונן התכופף, נצמד המערער אל אחוריו תוך שהוא נוגע עם איבר מינו בישבנו של המתלונן. במקרה שני עת טבל מתלונן א' במקווה, נכנס המערער אף הוא למקווה, כששניהם ערומים, דיבר בשבחו של מתלונן א' ומיד אחר כך נצמד אליו מאחור ונגע בבטנו, וכן הצמיד את איבר מינו בחוזקה לפי הטבעת של המתלונן עד שהגיע לפורקן מיני. ביציאתם מהמקווה, התנצל המערער בפני מתלונן א' על שגזל מזמנו והורה לו שלא

לספר לאיש על המקרה. במקרה שלישי, אמר המערער למתלונן א' כי לפני הכניסה למים הרותחים יש לעבור עיסוי גב, ולאחר מכן ליטף ועיסה את גבו של מתלונן א'.

6. לפי האישום השני, בין השנים 2011-2013, במספר רב של הזדמנויות ובתדירות שנעה בין פעם בשבוע לפעם בחודש, ביקש המערער ממתלונן ב', שהיה קטין באותה עת, שיגיע לביתו כדי לסייע לו בעניינים שונים. באותן הזדמנויות נהג המערער לחבק את מתלונן ב', ללטף אותו ולהצמיד את גופו אליו. באחד המקרים, הושיב המערער את מתלונן ב' על רגלו וליטף את איבר מינו של המתלונן. במקרה אחר, עת דיבר המערער בשבחו של מתלונן ב', נצמד המערער אל אחוריו של מתלונן ב', חיבק אותו וליטף את איבר מינו.

באירוע נוסף, בשנת 2014, ביקש המערער ממתלונן ב' לסייע לו בעבודות הניקיון לקראת חג הפסח. המערער ניגש למתלונן, חיבק אותו מאחור, נצמד אליו והתחכך בו באמצעות איבר מינו. באירוע אחר בשנת 2011, ביקש המערער ממתלונן ב' לסייע לו בבניית סוכה. לשם כך, הוביל המערער את מתלונן ב' למחסן במטרה להביא ממנו סכך. בהיותם במחסן, חיבק המערער את מתלונן ב', נישק אותו וליטף את כל חלקי גופו תוך שמישש את איבר מינו של המתלונן.

7. לפי האישום השלישי, בין השנים 2012-2014, במספר רב של מקרים ובתדירות של מספר פעמים בשבוע, ביקש המערער ממתלונן ג', שהיה קטין באותה עת, להגיע לביתו ולסייע לו בעניינים שונים. באותם המקרים, נהג המערער לחבק את מתלונן ג', ללטף אותו בלחייו ולהושיבו על רגליו ולגעת בו ברגליו.

ההליך בבית המשפט המחוזי

8. המערער כפר במעשים המיניים שיוחסו לו וטען כי נהג לחבק וללטף את המתלוננים, בדומה ליתר תלמידיו, כפי שמקובל בקהילה החרדית אליה הוא משתייך, ללא כל קונוטציה מינית; וכי המתלוננים ואמם העלילו עליו עלילה. כאמור, לאחר ניהול הליך הוכחות – במסגרתו שמע בית המשפט המחוזי את עדויות הצדדים, ובכלל זה עדויות שלושת המתלוננים; אם המתלוננים (להלן: האם או אם המתלוננים); מנהל בית הספר (להלן: המנהל) וסגנו; עדויות המערער ואשתו, ועדים רבים נוספים מטעם ההגנה – הורשע המערער בכל המיוחס לו בכתב האישום.

9. בית המשפט ציין כי בהתחשב באופי המעשים ונוכח העובדה שהמעשים המיוחסים למערער נעשו, על פי הנטען, שלא בנוכחות עדים, התבססה הכרעת הדין על גרסאות העדים ועל הערכת מהימנותם. תחילה סקר בית המשפט המחוזי בהרחבה את מכלול הראיות והעדויות שהונחו לפניו, בהמשך, הרחיב ופירט את טענות הצדדים בסיכומיהם ולבסוף קבע קביעות מהימנות ביחס למתלוננים ולעדים המרכזיים, לרבות עדות המערער.

ואלו הקביעות העיקריות שבהכרעת הדין.

10. בפתח הדברים עמד בית המשפט על התרשמותו כי המתלוננים חוו קושי רגשי ונפשי בשל מתן העדויות והדבר ניכר בפרצי בכי, בהתרגשות ובבקשות חוזרות מצדם להפסקה בעדות. בית המשפט נתן אמון מלא בעדויות המתלוננים ואמם, וכן בעדות המנהל, אשר בפניו חשף מתלונן א' את הפגיעות המיניות שחוהה, ודחה את גרסת המערער ואשתו.

11. בית המשפט התרשם כי עדותו של מתלונן א' הייתה מפורטת ומלאה, וכי ניכר שהוא עבר חוויה קשה עת החליט לחשוף את הפרשה ובייחוד בעת שנדרש להעיד בבית המשפט. בית המשפט עמד על כך שמתלונן א' מסר בעדותו פרטים רבים הנוגעים למעשיו של המערער, באשר לאופן התרחשותם והמקומות בהם אירעו, והעיד באופן מפורט גם כשנדרש לתאר מעשים מיניים קשים שביצע בו המערער. עוד קבע בית המשפט כי יש לקבל את עדותו של מתלונן א' ביחס לאירועי המקווה לפי האישום הראשון. שכן, מתלונן א' מסר תיאור מפורט ללא סתירות מהותיות. נקבע כי אף אם מתלונן א' לא זכר במדויק את סדר האירועים, או אם תיאר מעשים מיניים במונחים שונים, הרי שמדובר בדברים זהים וחד משמעיים ואין המדובר בעדות כבושה. כמו כן נדחתה הטענה כי העובדה שהמתלונן המשיך ללכת למקווה פוגעת באמינותו, שכן בית המשפט קיבל את דבריו כי ביקש להמשיך את חייו כרגיל ולא רצה לחשוף את מעשי המערער וראה בה התנהגות מקובלת בקרב נפגעי עבירות מין. עוד נקבע כי התיאור השונה של משך האירועים (שניות או דקות) אינו פוגע באמינותו לנוכח גילו הצעיר והזמן שחלף מאז קרות האירועים. כמו כן נקבע כי התנהגותו של מתלונן א', כשלעתים הסכים לפגוש במערער ולעיתים סירב, מעידה על מי שמחד גיסא נפגע מהתנהגות המערער ומאידך גיסא ביקש להראות כי היחסים עמו נמשכים כרגיל משום שלא רצה לחשוף את המעשים.

בנוסף, הטעים בית המשפט כי חרף העובדה שמתלונן א' עבר חקירה נגדית קשה ומפרכת, הוא העיד באופן חד ובהיר גם על יתר העניינים שבכתב האישום.

ביחס לאירוע בית הכנסת קבע בית המשפט כי לא נמצאו סתירות או עובדות המונעות קבלת גרסת מתלונן א'. אף שבית המשפט נכון היה לקבל את עדויות המערער ועדי ההגנה לפיהן הדלת בין מקום האירוע לאולם הייתה פתוחה, קבע כי מדובר היה בחיבוק שנמשך שניות ויכול היה להתרחש כפי שתיאר המתלונן א'. ביחס לאירוע המחסן קבע בית המשפט כי המתלונן א' העיד באופן חד וברור וידע לתאר את מיקומו ואת צורתו הפנימית, וכי אין לצפות ממנו לזכור פרטים הנוגעים לחפצים במחסן ולתאורה בו, שעה שעבר הטרדה מינית שלא ארכה זמן רב.

12. בית המשפט מצא תימוכין לגרסתו של מתלונן א' באופן בו חשף את הפרשה לראשונה. נקבע כי מתלונן א' ואחיו, מתלונן ב', שוחחו על הנושא בתום לב. השניים, שלא התמצאו במשמעותם של מעשים מיניים, סברו כי המערער הוא "אדם מסוכן, עושה מעשים אסורים וחששו כי הוא פוגע באח(יהם)", מתלונן ג'. נקבע כי לאחר תקופה של התלבטות, כאשר מתלונן א' הרגיש שאינו יכול לשתוק עוד, פנה למנהל בית הספר וביקש להיפגש עמו בדחיפות, מבלי שגורם כלשהו הניע או השפיע עליו לעשות כן. מתלונן א' תיאר בפני המנהל את מעשי המערער בקווים כלליים, כאשר הפנייה אליו נעשתה מתוך כוונה שתופסק עבודתו של המערער בבית הספר, בשל חששו שמא יפגע המערער בתלמידים אחרים. בהקשר זה עמד בית המשפט על הקושי הרב שחוה מתלונן א' עת החליט לחשוף את הפרשה נוכח הערצתו את המערער והקשרים הקרובים שהיו ביניהם. בהתנהגותו של מתלונן א' – שקיבל מתנות מהמערער, ביקר בביתו בנוכחות אחרים והמשיך לעמוד עמו בקשר של מורה ותלמיד אף לאחר קרות האירועים – ראה בית המשפט חיזוק למסקנה כי מתלונן א' ביקש להראות כי הדברים ממשיכים כרגיל, אף שלעיתים לא רצה לפגוש במערער, התנהגות המתאימה להתנהגותם של נפגעי עבירות מין.

בית המשפט מצא כי גרסתו של מתלונן א' בנקודה זו נתמכת בעדותם של מנהל בית הספר, שתיאר את סערת הנפש של מתלונן א' בשיחה עמו, ובעדותה של אמו. עוד נקבע כי התנהגותו של מתלונן א' מלמדת כי לא רדף את המערער, אלא נקט בדרך זהירה, היינו שיתוף המנהל, על מנת למנוע פגיעה בילדים אחרים.

13. בית המשפט המחוזי התרשם כי גם הגרסאות שמסרו מתלוננים ב' וג' אמינות. אשר למתלונן ב', עמד בית המשפט כי חשיפת הפרשה לא הייתה נוחה לו; כי עדותו לוותה בככי; כי הוא מסר פרטים מלאים לגבי האירועים המתוארים בכתב האישום. בית המשפט התרשם כי מתלונן ב' הוא צעיר ותמים ואינו מתמצא במשמעותם של מעשים מיניים, כי העיד באופן אמין וכי לא ניתן היה למצוא בעדותו כוונות לפגוע במערער או להעליל עליו עלילת שווא.

14. בית המשפט היה ער לקיומם של אי דיוקים שנפלו בגרסאותיהם של מתלונן ב' ומתלונן ג', וקבע כי מדובר בדברים שוליים האופייניים לעדותם של נפגעי עבירות מין. בית המשפט ציין כי ניכר שהמתלוננים אינם מתמצאים במשמעותם של מעשים מיניים, וכי הם חוו חוויה קשה.

15. עוד קבע בית המשפט כי אין בעובדה שהמתלוננים המשיכו לנהל את חייהם באופן רגיל, אף לאחר קרות האירועים, כדי לפגום במהימנותם, שכן מדובר בהתנהגות מקובלת אצל נפגעי עבירות מין, בייחוד מקום בו הפוגע הוא אדם קרוב ונערץ, כפי שהיה המערער עבור המתלוננים ומשפחתם.

16. לעומת זאת דחה בית המשפט המחוזי את גרסת המערער ואשתו ביחס לפנייה לאם המתלוננים לאחר חשיפת הפרשה בפניהם. בית המשפט העדיף את גרסת אם המתלוננים ביחס לשיחה שהתקיימה בינה לבין אשתו של המערער ביוזמת האחרונה. נקבע כי גרסת אשת המערער לפיה הגיעה לבית משפחת המתלוננים כדי להכחיש את הדברים וכי בשובה לביתה לא מסרה למערער את זהות המתלוננים אלא דיברה עמו באופן כללי על הטענות שנשמעו נגדו, אינה מתקבלת על הדעת ונועדה להרחיק את המערער מן המתלוננים. בית המשפט קיבל את גרסת אם המתלוננים ולפיה אשת המערער פנתה אליה במטרה ליישב את העניין בתשלום פיצוי כספי.

17. מעבר לכך, זקף בית המשפט לחובת המערער את שתיקתו בעת שנחקר לראשונה במשטרה וייחס לחובתו שקר באשר לתכולת הקרשים במחסן ביתו. אשר לאשת המערער, עמד בית המשפט על כך שעדותה מגמתית ונועדה לסייע למערער להיחלץ מהאישומים נגדו. באשר לטענת העלילה, קבע בית המשפט כי לא עלה בידי המערער ואשתו להצביע על מניע כלשהו שהביא את המתלוננים ואמם להגיש נגדו את התלונות וכן כי לא נמצאה כל סיבה שתביא את המתלוננים להעליל עלילה כה מרושעת על המורה שהעריצו.

18. לבסוף, קבע בית המשפט כי הכוונות המיניות שבמעשי המערער הן חד משמעיות וכי המעשים שאותם ביצע המערער אינם דומים למעשים המקובלים בקהילה אליה הוא משתייך. עוד נקבע כי המעשים שביצע המערער הם מעשים מיניים קשים, שבוצעו באופן דומה ובשיטתיות, ותוך ניצול מצבים שונים שהמערער עצמו יצר.

נוכח האמור, הרשיע בית המשפט המחוזי את המערער בכיצוע מעשים מגונים, כמיוחס לו בכתב האישום.

גזר דינו של בית המשפט המחוזי

19. בגזר הדין, עמד בית המשפט על החומרה שבמעשי המערער, שפגע בשלושה קטינים, תוך ניצול האמון וההערצה שרחשו לו, הם ומשפחתם, כמורה וכמחנך; על תדירות ביצוע המעשים ועל הפגיעה הקשה שנגרמה למתלוננים, כפי שעולה מתסקיר נפגעי העבירה, שהוגש. בית המשפט קבע כי יש להתייחס בנפרד לאירועי המקווה שבאישום הראשון בהתחשב בחומרה היתרה הגלומה בהם ועמד על הצער והסבל שנגרמו למתלונן א' שעה שהעיד לפניו באשר לאירועים אלו.

20. נוכח האמור, ולאחר שנדרש לפסיקה רלוונטית, קבע בית המשפט כי מתחם העונש ההולם באשר לאירועי המקווה לפי האישום הראשון נע בין ארבע לשש שנות מאסר, ובאשר ליתר האירועים באישום הראשון קבע מתחם עונש הנע בין ששה חודשי מאסר לשנתיים מאסר; באשר לעבירות שבאישום השני, קבע בית המשפט מתחם עונש הנע בין שנת מאסר לשלוש שנות מאסר; ובאשר לעבירות שבאישום השלישי, קבע בית המשפט מתחם עונש הנע בין ששה חודשי מאסר לשנתיים מאסר. בית המשפט קבע כי יש להעמיד את עונשו של המערער באמצע המתחמים שנקבעו, וכי מאחר שמדובר בשלושה מתלוננים ובאירועים נפרדים, אין לחפוף באופן מלא את העונשים. לבסוף גזר בית המשפט המחוזי על המערער את העונשים כמפורט לעיל.

מכאן הערעור שלפנינו.

תמצית טענות הצדדים בערעור

21. נימוקי הערעור שהגיש בא כוח המערער מפורטים ביותר, ומשתרעים על פני כ- 450 סעיפים. עיקר טענותיו של המערער מכוונות כלפי קביעות העובדה והמהימנות של בית המשפט המחוזי. לשיטתו, עדויות המתלוננים נטולות הגיון, חסרות סבירות,

ורצופות סתירות מהותיות בעניינים רבים, לרבות שינוי גרסאות. כך גם טען לסתירות מהותיות בעדויות האם והמנהל. לטענתו, בית המשפט המחוזי לא התמודד עם טענות אלו, לא נתן להן מענה ולא התייחס למשקלן המצטבר, אלא נימק את הכרעתו במתן אמון כללי במתלוננים בהתבססו על קביעה גורפת כי אין לצפות ממתלוננים בעבירות מין לדייק בעדותם. לפיכך, טען המערער, הכרעת הדין לוקה בחסר באופן המחייב התערבות ערכאת הערעור. בנוסף, טען המערער כי בניגוד לפסיקת בית משפט זה, בית המשפט המחוזי זקף לחובתו את אי יכולתו להציג מניע להגשת התלונות.

לגוף הדברים טען המערער כי המתלוננים ואמם העלילו עליו עלילה, תיאמו עדויות ועשו יד אחת נגדו וכי אם המתלוננים היא המוציאה לפועל של תכנית העלילה שנרקמה נגדו, מתוך מניע כספי. כאמור, עמד המערער בהרחבה יתרה על סתירות בעדויות שלושת המתלוננים וטען כי התנהלותם, שבאה לידי ביטוי, בין היתר, בכך שהמשיכו לשמור על קשר רציף עמו, אינה אופיינית לנפגעי עבירות מין, ומלמדת כי לא נפגעו כלל. עוד טען המערער כי חיבוקים, נשיקות וליטופים – בייחוד ביחס למעשים המיוחסים לו במתלונן ב' ובמתלונן ג' – מקובלים ונפוצים בקהילתו, וכי הם נעדרים קונוטציה מינית, דבר המחייב את זיכוי.

באשר לגזר הדין, טען המערער כי עונש המאסר שנגזר עליו חורג מרמת הענישה הראויה ומתעלם מכך שההליך נגדו נמשך שלוש שנים, במהלכן היה נתון במעצר בפיקוח אלקטרוני כמו גם מנסיבותיו האישיות, וממסע השיסוי שנוהל נגדו. עוד טען המערער כי לא היה מקום לחייבו בתשלום פיצויים על סמך תסקיר נפגעי עבירה מבלי שניתנה לו הזדמנות נאותה לחקור את עורכות התסקיר, משבית המשפט התיר לו להעביר להן שאלות הבהרה בלבד שאת רובן אף פסל. עוד נטען כי במקרה דנן לא הוכח קיומו של נזק קונקרטי שנגרם בעבר לכל אחד מהמתלוננים, ולפיכך אין הלימה בין הנזק ובין גובה הפיצוי שנפסק על דרך אומדן הנזק, וזאת בניגוד להוראת סעיף 77 לחוק העונשין ולפסיקת בית משפט זה.

22. המשיבה מצידה ביקשה לדחות את הערעור על שני חלקיו. באשר להכרעת הדין, טענה המשיבה כי אין מקום להתערבותה של ערכאת הערעור בהכרעת דין המבוססת על קביעות מהימנות מובהקות, שנקבעו לאחר התרשמות ישירה ובלתי אמצעית מן העדים, בייחוד מקום בו מדובר בעבירות מין שבוצעו בקטינים. באשר לטענת העלילה, גרסה המשיבה כי בית המשפט המחוזי בחן ודחה את טענות המערער בעניין זה, בין היתר, נוכח העובדה שטענותיו אינן משתלבות עם הראיות, וכן בהעדרו של מניע להפללה, בייחוד על רקע השתייכותה החברתית של משפחת המתלוננים לקהילה החרדית. עוד

טענה המשיבה כי כבישת העדויות; השמירה על שגרת החיים; והמשך הקשר עם המערער לאחר הפגיעות, הם דפוסי התנהלות אופייניים לנפגעי עבירות מין וניתן להבינם גם על רקע הקשרים הקרובים, שנקבע כי התקיימו בין משפחת המתלוננים לבין המערער, גילם הצעיר של המתלוננים והרקע החרדי ממנו באו. המשיבה גם עמדה על כך שטענת ההגנה לתיאום גרסאות ולזיהום עדויות נדחתה על ידי בית המשפט המחוזי; כי פסיקת בית משפט זה הכירה במאפייניהן של עדויות נפגעי עבירות מין, ככל שהדבר נוגע לאי דיוקים ולחשיפה הדרגתית; וכן כי אין ממש בחלק ניכר מטענות המערער לאי-דיוקים ולסתירות בעדויות המתלוננים, וחלקן אף אינן רלוונטיות לשאלות שבמחלוקת.

באשר לגזר הדין, טענה המשיבה כי אין כל מקום להתערב בו משהוא מביא לידי ביטוי את מכלול השיקולים הדרושים; עונש המאסר שהוטל על המערער עולה בקנה אחד עם רמת הענישה במקרים דומים ואינו חורג ממנה באופן קיצוני; ושיעור הפיצויים נקבע בהתאם לפגיעה הקשה בהם ובמשפחתם, שנרתמה למימון טיפולים נפשיים למתלוננים, כעולה מתסקיר נפגעי העבירה, שההסתמכות עליו נעשתה בהתאם לפסיקת בית משפט זה. המשיבה עמדה על המלצת שירות המבחן בהשתתפות פיצוי משמעותי לאור הנזקים וכאישור והכרה בכך שהמתלוננים אינם אשמים במעשים.

דיון והכרעה

23. לאחר שעיינתי בנימוקי הערעור על נספחיו ובתשובת המשיבה, בכתב ובעל פה, בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, בפרוטוקול הדיונים ובתיק המוצגים, הגעתי לכלל מסקנה כי יש לדחות את הערעור על שני חלקיו.

הערעור על הכרעת הדין

24. הערעור על הכרעת הדין נסב, רובו ככולו, על ממצאי העובדה ועל קביעות המהימנות של הערכאה הדיונית, אשר אימצה את גרסת המתלוננים ודחתה את גרסת המערער. הלכה היא כי על דרך הכלל, אין ערכאת הערעור נוטה להתערב בממצאי העובדה וקביעות המהימנות של הערכאה הדיונית. זאת, כיוון שהאחרונה התרשמה באופן ישיר ובלתי אמצעי מהעדים, ועל כן שמור לה יתרון בהערכת מהימנותם. חריגה מן הכלל האמור מתאפשרת במקרים מצומצמים, בהם לא מתקיים יתרון ההתרשמות הישירה, למשל כאשר ממצאי הערכאה הדיונית מבוססים על ראיות בכתב להבדיל מעדויות או על שיקולים שבהיגיון ושכל ישר, וכן במקרים שבהם נפלה טעות מהותית

בהערכת הראיות (ראו, למשל, ע"פ 9352/99 יומטוביאן נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(4) 632, 643-645 (2000); ע"פ 1244/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 21 (21.6.2018)).

25. כוחו של הכלל האמור יפה במיוחד עת עסקינן בעבירות מין. הטעם לכך נעוץ בעובדה שעבירות מין, על פי רוב, מתאפיינות בכך שהן מבוצעות בחדרי חדרים, ובהעדר עדים נוספים, כך שההכרעה תלויה, במידה רבה, בהכרעה בין גרסאות. טעם נוסף נובע מההכרה בקושי הכרוך בעדות בעניין טראומטי ואינטימי מסוג זה, כאשר "בנסיבות כאלה הטון, אופן הדיבור, שפת הגוף וכל אותם גורמים שאינם שייכים ישירות לעולם התוכן – כל אלה מקבלים משקל חשוב עוד יותר" (ע"פ 6375/02 בבקוב נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(2) 419, 425-426 (2004)). בנסיבות אלו התערבות ערכאת הערעור מצומצמת והמערער נדרש לצלוח משוכה גבוהה מאוד (ע"פ 6295/05 וקנין נ' מדינת ישראל, פסקה א' חוות דעתו של השופט א' רובינשטיין (25.1.2007)). יצוין, כי בבית משפט זה הושמעו גישות נוספות ביחס ליישום כלל ההתערבות בעבירות מין (ראו: ע"פ 8050/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 28 (31.10.2018); ע"פ 1987/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (4.6.2019); ע"פ 7307/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (11.11.2019)), אולם לא מצאתי כי יש בכך כדי לשנות מהכרעתי בעניינו של המערער.

כפי שיבואר להלן, לא מצאתי טעם של ממש להתערב בקביעות העובדה והמהימנות שנעשו על ידי בית המשפט המחוזי, או כי מתקיים אחד החריגים שפורט לעיל לכלל אי-ההתערבות, וסבורני כי מסקנתו של בית המשפט המחוזי בדין יסודה.

טענות ביחס לדרך ולהיקף ההנמקה בהכרעת הדין

26. חלק נכבד מנימוקי הערעור מוקדש לסתירות שעלו מעדויות המתלוננים. לטענת המערער בית המשפט המחוזי התייחס למספר מצומצם בלבד של סתירות בעוד הוא העלה שורה ארוכה של סתירות מהותיות, שלדידו, שומטות את הקרקע תחת קביעות המהימנות של בית המשפט ביחס לעדויות המתלוננים. אין בידי לקבל טענה זו. כפי שנפסק בבית משפט זה בעבר, אין זה מחובתה של הערכאה הדיונית להתייחס לכל סתירה וסתירה עליה הצביעה ההגנה (ע"פ 1965/14 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 41 (17.8.2016)), והדבר תלוי בנסיבות העניין על רקע האופן בו ניתח בית המשפט את מכלול הראיות (ע"פ 6950/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (24.9.2019)).

עיון בהכרעת הדין מלמד כי ממצאי העובדה והמהימנות נקבעו על ידי בית המשפט המחוזי לאחר שעמד בהרחבה על גרסאות המתלוננים ואמם, ועל הגרסה שמסר

המערער, כמו גם על יתר העדויות מטעם התביעה וההגנה. בית המשפט המחוזי היה ער לקיומן של טענות לסתירות בעדויות המתלוננים, התייחס אליהן ונתן מענה לעיקריות ולמהותיות שבהן, ולא מצא כי יש בהן כדי לפגום במהימנות המתלוננים, תוך שעמד מפורשות על הצורך בבחינה זהירה של העדויות. יודגש, כי רבות מן הסתירות הנטענות נוגעות לשאלות של סבירות גרסאות המתלוננים ביחס לאופן קרות האירועים, לדרך התנהלות המתלוננים לאחר האירועים ולהמשך הקשר עם המערער, לתיאור מקום ההתרחשות ולשינוי גרסאות בין מה שמסרו במשטרה לבין עדותם בבית המשפט. לחלק מן הטענות התייחס בית המשפט באופן ספציפי ולחלקן התייחס באופן כללי, ואף שעשה זאת על דרך הקיצור, לא מצאתי כי יש באופן הנמקת הכרעת הדין כדי להצדיק התערבות בממצאים שנקבעו.

טענות המערער בדבר סתירות שנפלו בעדויות המתלוננים

27. טרם אדרש לטענותיו העיקריות של המערער באשר לסתירות שעלו מעדויות המתלוננים, מצאתי לשוב ולהזכיר כי בהתייחס לסתירות ולאי דיוקים בעדותו של קורבן לעבירת מין, עמד בית משפט זה לא פעם על כך שלאור ההשלכות הייחודיות שיש לעבירות מין על קורבן העבירה, אין לצפות ממתלונן ליתן גרסה שלמה, עקבית, וחסרת סתירות ואי דיוקים, באשר לנסיבות ביצוע העבירה. לפיכך נהוגה הגישה הראייתית לפיה אין בהכרח לדקדק בפרטי העדות, וניתן להסתפק בגרעין האמת המצוי בגרסת המתלונן (ע"פ 5874/00 לזרובסקי נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(4) 249, 263 (2001); ע"פ 6643/05 מדינת ישראל נ' פלוני (3.7.2007)).

על רקע האמור לעיל, ולאחר שעיינתי בפרוטוקולי העדויות של המתלוננים ובהודעותיהם במשטרה, וכן בטענותיו השונות של המערער באשר לסתירות שעלו בעדויות, מקובלת עלי הכרעת בית המשפט המחוזי לגופה ולא מצאתי כי יש עילה להתערב בה. להלן אדרש לעיקריות שבהן.

28. המערער העלה טענות רבות ביחס לסתירות שעלו בעדותו של מתלונן א' בנוגע לאירועי המקווה באישום הראשון. בין היתר, נטען לסתירות חד משמעיות הנוגעות לליבת העדות בכל הנוגע לשאלת קיומה של חדירה במהלך אירועי המקווה. כך נטען כי בהודעתו במשטרה סיפר מתלונן א' כי המערער נצמד אליו ללא חדירה וכי הוא לא חש בכאב ואף לא טען כי המערער הגיע לסיפוקו. בבית המשפט, לעומת זאת, העיד המתלונן כי הרגיש כאב ורטיבות בישבן אך לא בטוח אם הייתה חדירה, כשבהמשך עדותו ציין כי "אני זוכר שהוא החדיר לי עד הסוף, חזק מאוד" (עמוד 30 לפרוטוקול מיום 17.6.2015).

מעבר לכך, העלה המערער טענות נוספות הנוגעות לאי-דיוקים שעלו בגרסת המתלונן ביחס לשעות היום שבו על פי הנטען בוצעו המעשים ולרצף האירועים.

29. אכן, בעדותו של המתלונן באשר לאירועי המקווה נפלו סתירות, אך לאחר שעיינתי בפרוטוקול עדות המתלונן כמו גם בהודעתו במשטרה, תמים דעים אני עם קביעתו של בית המשפט המחוזי לפיה מדובר בסתירות שאינן יורדות לשורשו של עניין, ולטעמי, אין בסתירות עליהן הצביע המערער, כדי לפגום בליבת גרסתו של המתלונן.

ראשית, המתלונן העיד בפירוט על המקומות והאופן בו ביצע בו המערער את המעשים, אף אם לא זכר במדויק את מסגרות הזמנים או את השתלשלות האירועים, וכבר נפסק בעבר כי מטיבם של אירועים טראומטיים כגון אלו אין מצופה ממתלונן לזכור את פרטיהם כאילו תיעד אותם בזמן אמת (ע"פ 993/00 נור נ' מדינת ישראל, נו(6) 205, 233 (2002)). שנית, וכפי שאף הבהיר בית המשפט המחוזי, המתלונן העיד מספר שנים לאחר קרות האירועים, ואין לצפות ממנו כי ידייק בכל הפרטים, ולבטח באלה שאינם עומדים במרכזה של הגרסה. שלישית, באשר לתיאור "החדירה", המצוי בגרעין עדות המתלונן, הרי שבניגוד לטענת המערער, המתלונן שמר על גרסה קוהרנטית ואחידה בהודעותיו במשטרה. כך, בחקירתו מיום 19.11.2014, תיאר המתלונן כי המערער "נגע בי וכעבור כמה שניות הוא [המערער] רעד ואני הרגשתי חם ורטוב מאחורה שלי..." וכן כי המערער הצמיד את איבר מינו ל"חזק" (נ/83 א שורה 17 ו-37); ובחקירתו במשטרה מיום 24.11.2014 סיפר כי איננו זוכר אם כאב לו, אך תיאר כי "אני הרגשתי משהו פנימי לא חיצוני... ממש הרגשתי רטוב אצלי בפנים" (נ/83 ב שורות 18-19 ו-23). איני סבור כי יש הבדל מהותי בין תיאוריו של המתלונן א' במשטרה בעניין זה ובין עדותו בבית המשפט או כי מדובר בעדות כבושה כטענת המערער. ולבסוף, התיאורים שמסר המתלונן במשטרה, מבלי שהיטיב להשתמש בביטויים מיניים, מותירים רושם כי הוא תיאר באופן מהימן אירועים קשים אותם חווה על גופו.

חיזוק לאמור לעיל ניתן לראות בתשובתו של המתלונן א' משנשאל על דבריו בהודעתו: "החדרת המין [כך במקור – ג'.ק.] במשטרה שאלו אותי את זה, אני לא ידעתי עדיין, הייתי, זה היה תחילת הסיפור, זה היה שבוע אחרי שפתחתי את הסיפור במשטרה... אני הסברתי שאני זוכר את איבר המין שלו מאוד חזק... ויכול להיות שבמשטרה שאלו אותי חדירה לא הבנתי מה זה, אז הייתי מבולבל, אמרתי אולי לא, אני לא זוכר... אבל לא ידעתי מה זה חדירה. ואני תיארתי את המעשים של, מה, מה שחדירה מבטאת... שהרגשתי את איבר מינו." (עמוד 58 שורות 13-25 לפרוטוקול מיום 22.6.2015). מעבר לגילו של המתלונן, שהיה כבן 14 בעת קרות האירועים, יש גם לזכור

את הרקע החברתי ממנו הוא מגיע. מהראיות עולה כי המתלונן אינו מתמצא בענייני מין, כי בביתו לא דיברו על הנושאים הללו, וכי כל הידע שלו בתחום זה התמצה ב"מה שילדים קטנים יודעים, שאבא ואימא יולדים על ידי עניין מסוים" (עמוד 38 שורות 26-27 לפרוטוקול מיום 17.6.2015). יודגש, כי כתב האישום לא ייחס למערער עבירה של מעשה סדום ובית המשפט המחוזי ציין כי לא חרג מעובדות כתב האישום ולא בחן טענות שעלו ביחס למעשים נוספים (סעיף 196 להכרעת הדין).

30. אשר לאירוע בבית הכנסת, המערער טען באריכות כי ישנם ממצאים אובייקטיביים (תמונות) ועדויות רבות שנשמעו הסותרים את עדותו של מתלונן א'. נטען כי היתכנות האירוע איננה אפשרית שכן המערער לא היה מבצע את המעשים המיוחסים לו בחדר מואר עם חלונות גדולים במהלך אירוע חגיגות שבו משתתפים מאות אנשים. לא מצאתי כי יש ממש בסתירות עליהן הצביע המערער. חלק מהן מצויות בשולי הדברים, למשל בשאלה אם המתלונן זכר כל כמה זמן מתקיים אירוע חגיגות מסוג זה בבית הכנסת. אף שבית המשפט המחוזי מוכן היה לקבל את ראיות ההגנה באשר לתיאורים הפיזיים של החדר בו לכאורה בוצעו המעשים, הוא קבע כי "מדובר באירוע שנמשך שניות, של חיבוק מאחור... האירוע יכול היה בהחלט להתרחש, כפי [שמתלונן א'] תיאר, חרף כל טענות [המערער] באשר לאי סבירות האירוע..." (סעיף 202 להכרעת הדין); מסקנה זו מקובלת עלי. זאת ועוד, בית משפט זה עמד על כך כי "ניסיון החיים והפסיקה מלמדים כי מעשי אינוס ומעשים מגונים בוצעו במקומות חשופים וגלויים כמו סלון הבית או חדר שכל אחד יכול להיכנס אליו בכל עת..." (ע"פ 5582/09 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 87 (20.10.2010) (להלן: ע"פ 5582/09)).

31. טענות נוספות לסתירות נוגעות לאירועים שהתרחשו לטענת המתלוננים במחסן. כך למשל, באשר לאירוע המחסן באישום הראשון, טען המערער כי מתלונן א' לא זכר אם המערער נגע באיבר מינו באירוע הראשון שהתרחש במחסן או באירוע השני או בשניהם יחד, וכי טענתו זו הועלתה לראשונה רק בבית המשפט, באופן המעיד על כך שהמעשים מעולם לא נעשו. עוד נטען, כי מן הראיות עולה שמתלונן א' מעולם לא ביקר במחסן, שכן לא זכר פרטים רבים הנוגעים למחסן ולתכולתו ואם דלק האור במחסן בעת קרות האירועים.

32. תחילה יצוין כי עיון בחקירתו של המערער במשטרה (ת/2) ובעדותו בבית המשפט מעלה כי הוא אינו חולק על העובדה שמתלונן א' סייע לו בסידור המחסן, באופן השומט את טענותיו של המערער בכל הנוגע לכך שהמתלונן מעולם לא נכח במחסן. בנוסף, ובניגוד לטענת המערער, עוד בהודעתו הראשונה במשטרה ציין מתלונן א'

בקווים כלליים כי "ושאני מתחיל לסדר את המחסן הוא בא אלי ואמר לי שלא צריך וביקש ממני לשבת לו על הרגל... והיה קצת חשוך והוא החל ללטף אותי בגוף" (נ/83 א שורות 25-27). אין בעובדה שמתלונן א' לא זכר אם המערער נגע באיבר מינו באירוע הראשון שהתרחש במחסן או באירוע השני או בשניהם כדי ללמד כי האירועים הללו לא התרחשו, בייחוד כאשר מעדותו של המתלונן עולה כי חלפו מספר חודשים בין שני האירועים (עמוד 91 שורות 4-9 לפרוטוקול מיום 17.6.2015). אדרבא, כשנשאל המתלונן בחקירתו הנגדית על מספר הפעמים שהמערער נגע באיבר מינו במחסן השיב כי "אני אומר את האמת, זכור לי פעם אחת, אני לא אקח על הכתפיים שלי את הדבר הזה" (עמוד 91 שורות 18-19 לפרוטוקול מיום 17.6.2015). תשובה זו מלמדת כי מתלונן א' ניסה שלא להעצים תכנים מפלילים או להגזים בתיאוריו את מעשי המערער, נזהר בעדותו וביקש לדייק בפרטים, דבר המצביע על אמינותו.

33. גם בעניינם של מתלונן ב' ומתלונן ג' העלה המערער שורת טענות באשר לסתירות בעדותם בכל הנוגע לתכולת המחסן, למיקומו ולצורתו; לתאריכים המדויקים בהם עזר מתלונן ב' למערער להקים את הסוכה או לסיבות שבגינן ירדו השניים למחסן. בהקשר זה מקובלת עלי קביעתו של בית המשפט המחוזי ביחס למתלונן א' גם ביחס למתלוננים ב' וג', לפיה "אין מקום לייחס חשיבות לפרטי פרטים... הנוגעים לתיאור המחסן, החפצים שהיו בו, התאורה וכדומה. אין לצפות מנער בן 14 שיזכור כל זאת, שעה שהוא עובר אירוע של הטרדה מינית, שמן הסתם לא ארך זמן רב" (סעיף 203 להכרעת הדין).

34. טענה נוספת היא כי בית המשפט המחוזי התעלם מסתירות מהותיות שעלו בין הגרסה שמסרו מתלונן ב' ומתלונן ג' במשטרה ובין גרסתם בבית המשפט. עיינית בהודעות שמסרו שני המתלוננים במשטרה, ולא מצאתי כי יש ממש בטענותיו של המערער בעניין זה. כך למשל, טען המערער כי מתלונן ב' סיפר במשטרה כי המערער נגע באיבר מינו רק במקרה אחד, ולא תיאר כלל חיבוקים בהם נגע המערער באיבר מינו, בעוד שבבית המשפט העיד מתלונן ב' כי המערער נגע באיבר מינו לפחות ארבע פעמים. אלא שעיון בהודעתו של מתלונן ב' במשטרה מיום 19.11.2014 (נ/85א), מעלה כי המתלונן תיאר מספר אירועים שונים בהם נגע המערער באיבר מינו. כך למשל, תיאר המתלונן כי המערער נגע באיבר מינו באירוע המחסן המתואר באישום השני, וכן תיאר סיטואציה אחרת שבה הושיב אותו המערער על ברכיו "והיה ממשש אותי את איבר המין שלי מעל המכנסיים, והיה מלטף את איבר המין". אציין, כי נדרשתי לטענה זו מפאת

חשיבותה, אף כי ניתן היה להבין מטיעוני בא-כוח המערער בדיון לפנינו, כי הוא חזר בו ממנה.

35. כמו כן, נטען כי מתלונן ב' סיפר לראשונה בבית המשפט כי המערער הצמיד את איבר מינו אליו כאשר חיבק אותו באירוע הפסח המתואר באישום השני, דבר שלא הוזכר כלל במשטרה. עיון בהודעתו במשטרה מעלה כי לא כך הדבר. "פסח האחרון ביקש [המערער] ממני לבוא לעזור לו לנקות לא רצייתי בהתחלה באותה תקופה לא רצייתי ללכת ואמר לאמא שלי ואשתו ילדה הלכתי וניסייתי לסיים כמה שיותר מהר ואז חיבק אותי כשהגב שלי אליו הוא נדבק אלי והרגשתי את האיבר שלו מאחורה הוא התחכך בי..." (נ/85 ב שורות 37-39).

36. עוד נטען כי בהודעתו במשטרה ציין מתלונן ב' כי פגש במערער במקווה, אולם לא הזכיר אירוע של פגיעה מינית שהתרחש שם, בעוד שבבית המשפט העיד המתלונן ב' כי המערער פגע בו במקווה בשתי הזדמנויות, וכי הכרעת הדין נעדרת כל התייחסות באשר לאירוע קריטי זה. בהכרעת דינו ציין בית המשפט כי אירוע זה אינו מוזכר בכתב האישום וכי "אין זה נדיר שקורבנות עבירות מין נזכרים באירועים נוספים" אולם הדגיש כי יימנע מלהידרש אליו.

אף אני סבור כי אין בכך שמתלונן ב' העלה אירוע זה לראשונה בעדותו בבית המשפט כדי לפגום במהימנותו. בית משפט זה עמד לא פעם על כך שחשיפה הדרגתית של מסכת אירועים ופגיעות קשה הינה דינאמיקה אופיינית ומוכרת בקרב קורבנות לעבירות מין, וכי "הגרסאות הראשונות של קורבנות עבירות מין הן לעיתים לקוניות, חושפות טפח ומסתירות טפחיים" (ע"פ 5582/09, בפסקה 85), כאשר "רק בשלב מאוחר יותר אוזר הקורבן את תעצומות הנפש הנדרשות כדי לגולל את מסכת הייסורים שחווה" (ע"פ 4481/14 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה 58 (16.11.2016)). מעדותו של מתלונן ב' עולה כי חשיפת מעשי המערער הייתה קשה עבורו וכי אף לאחר שנחשפה הפרשה, עדיין התקשה מאוד לספר להוריו על מעשי המערער (עמודים 407-408 לפרוטוקול). עיון בעדותו של מתלונן ב' באשר לאירועי המקווה מלמד כי המדובר בחוויה הקשה והטראומטית ביותר עבורו, וכשנשאל מדוע לא סיפר זאת במשטרה, השיב כי "היה לי קשה להתקרב אליה" (עמוד 470 שורה 7 לפרוטוקול). לא מצאתי יסוד לטענה כי יש בעדותו של המתלונן ב' באשר לאירועי המקווה משום ניסיון להפליל את המערער או לייחס לו מעשים שלא בוצעו. בחקירתו בבית המשפט אישר מתלונן ב' כי לא סיפר במשטרה על אירוע זה, הסביר מדוע נמנע מלספר עליו, וניכר כי ניסה לדייק בפרטים ולא להחמיר בתיאוריו (ראו, למשל, עמוד 470 לפרוטוקול).

37. בענייניו של מתלונן ג' טען המערער כי לא הזכיר בהודעתו הראשונה במשטרה כי במהלך מבצע "עמוד ענן" הגיע לבית המערער וכי שם הושיבו המערער על רגליו, נגע בו, חש באיבר מינו והרגיש רטיבות ממכנסיו. אכן, בהודעתו הראשונה במשטרה (נ/84א) כל שציין מתלונן ג' הוא כי "והוא [המערער] היה אומר לי לשבת לו על הרגליים ונוגע בי ברגליים שלי ולא היה לי נעים מזה". יחד עם זאת, עיון בהודעתו הראשונה במשטרה מעלה כי מתלונן ג' תיאר את מעשי המערער בקווים כלליים בלבד, מבלי להתייחס לאירועים ספציפיים, וכי רק בהודעתו השנייה במשטרה הרחיב ופירט ביחס לאירועים ספציפיים, לרבות בקשר לאירוע זה כשסיפר "כשהייתי אצלו על הברכיים הרגשתי לא נעים הרגשתי שהאיבר שלו עומד וקצת רטוב שם" (נ/84ב).

38. כך גם באשר לטענתו של המערער לפיה מתלונן ג' לא העלה קודם לכן את הטענה לפיה המערער ביקש ממנו סבון במקווה, וכי טענה זו הועלתה רק כדי לחזק את עדויות אחיו המתלוננים. ואולם, עיון בהודעתו הראשונה במשטרה (נ/84א) מלמד כי המתלונן סיפר ש"הוא [המערער] ביקש ממני מגבת פעם אחת ושמפו והבאתי לו והוא אמר לי כל הכבוד צדיק וליטף אותי בלחיים". מעבר לכך, באשר לתיאוריו של מתלונן ג' בנוגע לאירועי המקווה, ובניגוד לתיאורים אותם מסרו המתלוננים האחרים באשר לפגישות שנערכו בינם ובין המערער במקווה, סיפר המתלונן ג' במשטרה כי המערער לא נגע במקווה באיבר מינו. ניתן ללמוד כי המתלונן ג' ביקש לדייק מזיכרונו ולא לייחס למערער מעשים מפלילים.

39. חלק מן הסתירות עליהן הצביע המערער בעדותם של מתלונן ב' ומתלונן ג' נובעות בעיקרן מניתוק חלקי משפטים מהקשרם הכולל, ואין בהן ממש. כך למשל, נטען כי בתחילת עדותו השנייה בבית המשפט סיפר מתלונן ב' כי הוא בדיכאון וכי הוא לא אכל מאז עדותו הראשונה, כאשר בהמשך עדותו הוא "הודה", כדברי המערער, כי בין העדויות נסע לארצות הברית וכי הוא השתתף באירועים שמחים שונים במהלך שהותו. במבט ראשון, נדמה כי מדובר בעניין המעורר קושי מסוים. אולם מעיון בדברי מתלונן ב' בכללותם מצטיירת תמונה אחרת.

"ש: או קי. אז בוא נכון שלאחר הדיון שעבר אתה טסת ונמצאת בארצות הברית במשך שלושה שבועות?
 ת: כן. יצאתי לפני שלושה שבועות... בזרם [כאן צוין שם הזרם – ג.ק.] ככה נהוג כי הבחורים נוסעים ללמוד שמה. חשבתי שזה גם ישחרר אותי קצת. אבל זה לא שיחרר אותי."

ש: עכשיו אתה גם בתקופה הזאת גם לא חסכת את עצמך
מכל מיני אירועים שבהם שרת ושמחת במהלך כל
התקופה הזאת נכון?
ת: זה נכון. רציתי להמשיך בחיים שלי. חשבתי שזה יוציא
אותי מזה יותר" (עמודים 353-354 לפרוטוקול).

בהקשר זה, נראה כי המתלונן לא ניסה להתחמק ממתן תשובה בעניין, והשיב כי
אכן נסע לארצות הברית וכי הוא ניסה להתמודד עם ההליך המשפטי, בדרכו שלו. איני
מוצא בכך כל פסול או סתירה מהותית לפיה סיפר כי הוא בדיכאון וכי הוא מתקשה
לאכול. מה גם שבית המשפט המחוזי התרשם ממתלונן ב' כי "חשיפת הפרשה אינה נוחה
לו. עדותו הייתה רצופת הפסקות ולעיתים אף לוותה בבכי."

דוגמה נוספת לסתירה הנובעת מניתוק חלקי משפטים מהקשרם הכולל עולה
מטענתו של המערער לפיה תחילה העיד מתלונן ב' בבית המשפט כי כתוצאה ממעשי
המערער החל לפחד מאנשי צוות (עמוד 166 לפרוטוקול), כאשר בחקירתו הנגדית מסר
גרסה הפוכה לפיה "לא איבדתי אמון באנשי צוות" (עמוד 452 לפרוטוקול). ואולם, עיון
בפרוטוקול הדיון מראה כי בא כוח המערער שאל מפורשות את מתלונן ב' באשר
לכוונתו, וכי מתלונן ב' השיב ישר כי:

ש: "אולי אתה אומר אולי בישיבה קטנה.
ת: בתחילת ישיבת קטנה בערך התחלתי להבין את זה.
ש: ואז איבדת אמון באנשי צוות.
ת: לא איבדתי אמון באנשי צוות.
ש: זה אתה אמרת לא אני אמרתי. מה אתה אומר לי לא
להתייחס ברצינות למילים שאתה אמרת בעדות שלך?
ת: לא. אני איבדתי אמון באנשי צוות... זה אומר שיותר
קשה לי להאמין באנשי צוות. אני לא הולך לאנשי צוות
לבית כמעט..." (עמודים 452-453 לפרוטוקול).

כך גם בעניינו של מתלונן ג'. נטען כי מעדותו עולה שהוא סיפר להוריו כי
המערער לא פגע בו (עמוד 252 שורה 6 לפרוטוקול). עיון בפרוטוקול הדיון מראה כי
טענה זו נסמכת על התעלמות מכוונת מהמשך דבריו של מתלונן ג', כדלהלן: "אחרי זה
שאני גם ההורים שלי קראו לי לשיחה, שאלו אותי כאילו [המערער] פגע בכך? בהתחלה
אמרתי להם שלא, לא רציתי לספר להם מה היה עד שלאט לאט החלטתי שכן לספר
וסיפרתי לאט לאט, היה לי מאוד קשה לדבר על זה בבת אחת ולאט לאט סיפרתי את
זה..." (עמוד 252 שורות 5-8 לפרוטוקול).

40. כמו כן העלה המערער טענות רבות נוספות באשר לסתירות שעלו מעדויות המתלוננים בנוגע לשעות התרחשותם של אירועים ספציפיים במהלך היום או לרצף האירועים ולסדר התרחשותם. לא מצאתי טעם להרחיב בעניין סתירות אלה משהן נוגעות, לכל היותר, לפריפריה של הגרסאות, ואין בהן כדי לערער את ממצאי המהימנות שקבע בית המשפט המחוזי.

טענת העלילה וטענות לתיאום ולזיהום העדויות

41. טענה מרכזית נוספת בפי המערער כאמור היא כי ההאשמות נגדו נובעות מעלילה שנרקמה נגדו על ידי אם המתלוננים מתוך מניע כספי. טענת העלילה נדחתה כאמור על ידי בית המשפט המחוזי בקבעו, בין היתר, כי "לא נמצאה סיבה כלשהי, קלה שבקלילות, שהביאה את המתלוננים ואמם לטוות נגד המערער עלילה כה זדונית ומרושעת". לחיזוק טענת העלילה, הצביע המערער על העובדה שרק לאחר שאם המתלוננים נועצה בעורכת דינה היא החליטה שיש מקום להגיש תלונה במשטרה. בערעורו טען המערער כי בניגוד לפסיקת בית משפט זה, זקף בית המשפט המחוזי לחובתו את העובדה שלא עלה בידו להראות כי קיים מניע להגשת התלונות נגדו. עוד טען כי המתלוננים ואמם תיאמו גרסאות כדי לעשות יד אחת נגדו, וכי לא היה מקום לראות בעדויותיהם משום חיזוק ראייתי.

42. כדי שתתקבל טענה בדבר עלילת שווא, עליה להיות ממשית ולעמוד במבחן ההיגיון והשכל הישר (ע"פ 6475/08 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (28.7.2010); ע"פ 9882/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 35 (16.4.2019); ע"פ 8347/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 26 (11.2.2016); ע"פ 8886/14 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 39 (15.3.2016)). אין זה המצב בענייננו. כפי שיפורט להלן, טענת העלילה שהעלה המערער עומדת בניגוד למבחני ההיגיון והשכל הישר בהתאם לנסיבות, והיא אינה נתמכת בראיות כלשהן. מכל מקום, לא מצאתי בהכרעת דינו של בית המשפט המחוזי כל אמירה שלפיה דחיית טענת העלילה נזקפה לחובת המערער.

43. למעשה, התשתית הראייתית מלמדת כי יש בדרך שבה נחשפה הפרשה על ידי מתלונן א', הנתמכת בעדותו של מנהל בית הספר ומסרון ששלחה אם המתלוננים למערער יומיים לאחר שהושעתה העסקתו בבית הספר, כדי לשלול את האפשרות שמדובר בעלילת שווא שנרקמה על ידי אם המתלוננים נגד המערער.

כך, לאחר שמתלונן א' שמע מאמו כי אחיהם הצעיר של המתלוננים (להלן: האח הצעיר) – שהחל באותה השנה ללמוד בכיתה בה מלמד המערער – הלך למערער כדי

לשמור על ילדיו, כפי שנהגו גם המתלוננים לעשות, פנה מתלונן א' למנהל בית הספר בשעת לילה מאוחרת וסיפר לו באמירות כלליות על מעשי המערער. זאת, מתוך חשש שמא המערער יפגע באח הצעיר ובתלמידים נוספים. מתלונן א' חשש רבות מחשיפת הפרשה ומההשלכות שעלולות להיות לכך על משפחתו, ובפרט על אמו, ומשכך ביקש מהמנהל שלא יספר על כך לאיש.

בית המשפט המחוזי עמד על האומץ הרב שנדרש ממתלונן א' כדי לפנות למנהל בית הספר בבקשה שיפסיק את העסקתו של המערער, וקבע כי "בנקודת זמן זו אין כל ראייה שמישהו הניע או השפיע על [מתלונן א'] לעשות כן". נקבע כי גרסתו של מתלונן א' בעניין זה מתיישבת עם גרסתו של המנהל, לפיה "אז הוא [מתלונן א'] התחיל לומר לי תשמע במיוחד אמא שלי, אני לא רוצה שהיא תדע מזה. היא חולת לב והיא לא תעמוד בזה" (עמוד 632 לפרוטוקול). המנהל תיאר בעדותו את הקושי שחוה מתלונן א' באותה שיחה עד כי המתלונן א' "פיזית רעד". יצוין, כי בית המשפט המחוזי נתן אמון מלא בעדות המנהל וציין כי "העד עשה רושם מאוד אמין וניכר כי הוא אדם הדואג לבית הספר וכי הוא טיפל בתלונה באופן מידי, חד וברור", וכי "חקירה נגדית ארוכה שבה היה ניסיון להראות שהעד נוקט צד, וכי ביקש לפגוע בנאשם [במערער] או ניסה למנוע מעדים למסור עדות – לא העלתה דבר" (סעיף 85 להכרעת הדין). מה גם שכעולה מעדות המערער לא היה לו כל סכסוך עם המנהל (עמוד 776 לפרוטוקול). יצוין עוד כי לאור הערת בית המשפט בסעיף 151 להכרעת הדין, אין מקום להידרש ליתר טענות המערער ביחס למהימנות המנהל.

44. מעבר לכך, עמד בית המשפט המחוזי על תום ליבה של אם המתלוננים, בכך שכלל לא הייתה מעורבת בפנייתו של מתלונן א' למנהל בית הספר. מעיד על כך מסרון ששלחה למערער לאחר שהמערער הושעה מהעסקתו בבית הספר. אם המתלוננים שמעה מבנה הצעיר, שלמד באותה עת אצל המערער כאמור, כי המערער חדל מלהגיע בפתאומיות לבית הספר. במסרון זה דיברה אם המתלוננים בשבחו של המערער וציינה כי היא דואגת לשלומה. באשר לטענת המערער לפיה המסרון הוא חלק מהעלילה, קבע בית המשפט המחוזי, בהתייחסו לנקודת הזמן בה שלחה האם את המסרון, כי "ברור שבאותה עת [אם המתלוננים] טרם נחשפה לדברים, והיא החלה לערב גורמים שונים רק לאחר חשיפת הדברים לפניה באותו סוף שבוע, לאחד משלוח המסרון" (סעיף 212 להכרעת הדין; ההדגשה אינה במקור – ג.ק.).

45. נימוק נוסף לדחיית טענת העלילה, הנעוץ אף הוא בכך שזו אינה מתיישבת עם ההיגיון והשכל הישר, מצוי בעובדה שהמערער היה דמות נערצת ומוערכת בקהילה

ככלל, ועבור משפחת המתלוננים בפרט. קשה להעלות על הדעת שהמתלוננים, נערים-ילדים צעירים, ואמם, שהעריכו והעריצו את המערער, יעלילו עליו עלילה כה מרושעת, יעברו חקירות מפרכות ופולשניות, ואף יצרפו גורמים נוספים שישתפו עמם פעולה, והכל במטרה להפליל את המערער, על לא עוול בכפו. על הקשר המיוחד ששרר בין משפחת המתלוננים והמערער, עמד בית המשפט המחוזי באומרו כי אלה היו "קשרים קרובים, החורגים באופן ברור מקשרים רגילים בין מורה לתלמידו, גם אם מדובר במורה מיוחד שנותן יחס חם לתלמידו. עובדה היא, כי לא שמעתי על משפחה אחרת, שילדיה היו תלמידי הנאשם [המערער], איתם היו לנאשם [למערער] קשרים כה מיוחדים, ושנהגה לסייע לנאשם [למערער] ולמשפחתו" (סעיף 228 להכרעת הדין). גם המערער עצמו העיד כי שמר על קשר חם וטוב עם אם המתלוננים, וכי היא אף נהגה לדבר בשבחו במשך מספר שנים עת ילדיה, המתלוננים, היו תלמידיו (ראו, למשל, עמודים 682-683 לפרוטוקול).

46. לכך יש להוסיף כי מהעדויות עולה שהפנייה לגופים ממלכתיים קשה אף יותר מקום בו מדובר בקהילה חרדית, כמו זו שאליה משתייכים משפחת המתלוננים והמערער, וכדברי אם המתלוננים "פחדתי מאוד מהקהילה. פחדתי מאוד ממקום המגורים שלנו. כי בקהילה חרדית ללכת למשטרה זה ממש לקבור את עצמך באדמה" (פרוטוקול עמוד 501 שורות 10-11). ואכן, המתלוננים סיפרו בעדותיהם על פגיעות חברתיות שחוו מהקהילה כתוצאה מחשיפת הפרשה ומפנייתם למשטרה (ראו, למשל, באשר למתלונן א' ומתלונן ב' בעמודים 43 ו-176 לפרוטוקול מיום 17.6.2015).

47. כך גם לא מצאתי כי יש ממש בטענת המערער לזיהום ולתיאום עדויות כאמור. המערער טען כי ניתן ללמוד שנעשה תיאום עדויות מהעובדה שבערב הגשת התלונה במשטרה ישבה האם עם המתלוננים בביתם וכי הם דנו בעניין הגשת התלונה, כאשר בהמשך לכך התקיימה פגישה עם אדם נוסף שאותו נמנעה המשיבה מלהעיד באשר לתוכן השיחה. בהקשר זה נטען כי תיאום העדויות נלמד גם מהעובדה שהמתלוננים ואימם השתמשו במטבעות לשון זהות בעדותם, כגון "תחושת אבל" ו-"תריסים מוגפים". עוד נטען כי האם הציגה למתלונן א' חומר מקצועי אותו למדה בקורס לאבחון נפגעי עבירות מין עובר להגשת התלונה במשטרה, וכי מתלונן א' ומתלונן ב' קראו ספרים בנושא נפגעי עבירות מין. כמו-כן נטען כי לא היה מקום לראות בעדויות המתלוננים משום חיזוק ראייתי.

48. העובדה שהמתלוננים, אחים, הגרים באותו הבית ומשתמשים באותו מטבע לשון בעניינים מחיי היום יום כגון "תריסים מוגפים", המצויים בשולי העדויות, אין בה כדי להצביע על תיאום עדויות. כמו כן אך טבעי הוא הדבר שבעבירות מין המבוצעות במספר נפשות בתוך אותה המשפחה ייווצר שיח, כפי שנעשה בענייננו בין המתלוננים, שלושה אחים, ואמם, מתוך רצון לחלוק בקשיים עמם נאלצו להתמודד ולמצוא נחמה וחיזוק אחד אצל השני (ראו, והשוו: ע"פ 6352/10 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 14 (15.10.2012)). יתר על כן, בית המשפט המחוזי התרשם כי המתלוננים העידו על אירועים שחוו בעצמם, ובאשר לאמם, לאחר שעברה חקירה נגדית ארוכה באשר לתזה שהעלה המערער לעניין תיאום הגרסאות, קבע כי: "לא מצאתי אצלה מניע כלשהו להעליל על הנאשם [המערער], ואין לקבל את הטענות שעלו כנגדה כי תיאמה גרסאות, זיהמה עדויות והשפיעה על המתלוננים לומר דברי שקר" (סעיף 230 להכרעת הדין). התיאורים העולים מדברי המתלוננים במשטרה נעדרים ביטויים מיניים כלשהם, באים מנקודת מבט תמימה של נער, ואין בכך שהמתלוננים קראו ספרות בנושא פגיעות מיניות על מנת להביין את חומרת מעשיו של המערער, כדי לפגום במהימנותם.

49. זאת ועוד, לא מצאתי כי בעדויות המתלוננים ישנו תיאור "משוכפל" של המעשים שביצע בהם המערער. קווי הדמיון הקיימים בין עדויות המתלוננים מלמדים כי המערער ביצע את מעשיו באופן שיטתי, בדפוס חוזר, תוך שימוש באמתלות ובמניפולציות דומות, אגב ניצול הזדמנויות שהוא עצמו יצר, ותוך שהוא מנצל לרעה את האמון שרחשו לו המתלוננים ואת תמימותם, באופן שבו העדויות מחזקות אחת את רעותה.

50. כך גם לא מצאתי ממש בטענת המערער כי העובדה שאם המתלוננים, שעברה קורס לאבחון נפגעי עבירות מין במסגרת עבודתה, לא זיהתה שילדיה חוו פגיעות מיניות, מעידה כביכול כי מעשים אלה לא התרחשו כלל. אין בכך שאם המתלוננים לא זיהתה כי ילדיה עברו פגיעות מיניות כדי לפגום במהימנותה ובמהימנות ילדיה המתלוננים. כפי שצינתי בעבר, "פגיעה מינית הינה אירוע הנושא בחובו טראומה, לעיתים קשה, לעיתים קשה פחות, לעיתים סימניה פורצים ומתגלים בסמוך להתרחשות הפגיעה ולעיתים אלה צצים ועולים בהמשך רק עם חשיפתה, כפי שאירע כאן" (ע"פ 8290/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (28.11.2017)).

בשל ההערכה הרבה וההערצה שרחשה אם המתלוננים למערער טחו עיניה מלראות וחושיה מלהרגיש את הפגיעות שהתרחשו, משלא העלתה בדעתה כי המערער, המורה הנערץ והמחנך האהוב על ילדיה, יפגע בהם ובה. כפי שהתרשם בית המשפט

המחוזי, "היא זו ששלחה פעם אחר פעם את ילדיה לבית הנאשם [המערער], לעזור ולסייע לו והיא העריצה את הנאשם [המערער], ולפתע חרב עולמה" (סעיף 230 להכרעת הדין). מה גם שמעדויות המתלוננים עולה שהם נצרו את הסוד בלבם ולא הראו כלפי חוץ את סממני הפגיעה בהם שכן חששו מחשיפת הפרשה, בין היתר, בשל מצבה הבריאותי של אמם, כך שהם עשו כל שביכולתם כדי להתנהג "רגיל", כשהיו בחברתה, כשהם מדחיקים את הפגיעה ואינם מחצינים את סממניה. היטיב לתאר זאת מתלונן ב' בעדותו: "וגם כאילו הרגשתי שזה פגיעה כזאתי שקשה לי לדבר עליה ולפתוח אותה... גם אימא שלי חולת לב. קיבלה התקף לפני שלוש שנים. אז גם בגלל שפחדנו שזה מאוד ישפיע על הבריאות שלה, שככל שבן אדם שהיא מאוד העריכה ופתאום יתגלה ככה פוגע. אז מאוד פחדנו שזה ישפיע על אימא שלי. אז לא דיברנו. וגם זה כאילו בנפש, זה כאילו סוג של ננסה להכניס את זה עמוק, ואל, אל תיזכר בזה וזהו, וזה היה" (עמודים 169-168 לפרוטוקול מיום 22.6.2015).

51. כך גם יש לדחות את הטענה לפיה לו רצה מתלונן א' להגן על אחיו הצעיר היה פונה למנהל בית הספר עובר לתחילת לימודיו של האח בכיתתו, או בטענתו לפיה מעדותו של מתלונן ב' ניתן להסיק כי לו היה פוגע בו מינית הוא היה מספר זאת ישר להוריו. הקשרים הקרובים ששררו בין המתלוננים ומשפחתם ובין המערער מבהירים מדוע המתלוננים התקשו לספר להוריהם על מעשיו (וראו ע"פ 5582/09, פסקה 86).

הפער שבין תפיסת המתלוננים את המערער כדמות מוערכת בקהילה, כמו גם העדר הבנתם במעשים מיניים, גילם הצעיר, והדאגה לאימם, שופכים אור על הלך רוחם באשר למעשי המערער. הן מתלונן א' והן מתלונן ב' היטיבו לתאר בעדותם את הבלבול שחשו כתוצאה ממעשי המערער, ואת הקושי הרב שחוו כתוצאה מהמבוכה שבחשיפת מעשיו.

כך למשל, סיפר מתלונן א' בעדותו על תחושותיו, לאחר שנשאל אודות אירועי המקווה, "הבנתי יש פה משהו איום ונורא. לא הבנתי בדיוק מה, כי הייתי בגיל שאף עדיין לא ידעתי שום דבר על הנושא של המיניות... הרגשתי סחרחורות, הרגשתי כאבי ראש, הרגשתי רטוב, הרגשתי כואב, ולא היה לי שום למי לפנות. המשכתי את החיים שלי הלאה... אבל מה? אסור לדבר על זה... כי [המערער] עשה לי את זה. [המערער], שהוא בן אדם כל כך שכולם מעריכים אותו, ומה שכולם, איך שהערכת אתו, וההורים שלי סמכו עליו, הוא עשה לי כזה דבר אז, ובשקט, ואף אחד לא יודע, והחיים ממשיכים רגיל, העולם ממשיך לתפקד כרגיל... (עמודים 80-81 לפרוטוקול מיום 22.6.2015).

גם מתלונן ב' תיאר כי "לא סיפרתי את זה לאף אחד. לא סיפרתי את זה לאף אחד... גם היה לי כזה סוג של רגשות אשם, כאילו אם יש לו בעיה למה אתה הולך אליו. כאילו למה אני הולך אליו? כי הוא נקרא מורה מוערך, וגם רוב הפעמים שהלכתי אליו זה עבר דרך אמא שלי, וגם זה לא רציתי שתידלק נורה אדומה כזאתי של למה אני לא הולך אליו" (עמוד 168 שורות 19-25 לפרוטוקול מיום 22.6.2015; וראו בנוסף מעדותו של מתלונן ב' בעמודים 236-238 לפרוטוקול מיום 22.6.2015).

52. גם מתלונן ג' תיאר בעדותו את הקושי הרב שחוה כשהבין שיש פסול במעשיו של המערער. מתלונן ג' תיאר כי כאשר שמע בפגישה הלילית מאחיו כי המערער "פוגע בילדים", הוא כעס עליהם. "היה לילה אחד שישנתי בבית, הלכתי לישון ואז האחים שלי... דיברו בסלון [המערער] הוא בן אדם מסוכן צריך להיזהר ממנו, אני מאוד כעסתי, [המערער] הוא בן אדם מסוכן וצריך להיזהר ממנו ואני מאוד כעסתי עליהם שהוא כזה בן אדם טוב ואכפת לו ואני לא מבין, והיה לי ממש קשה לקבל את זה" (עמוד 251 שורות 18-21 לפרוטוקול). תיאור זה של מתלונן ג', בניגוד לטענת המערער לפיה דבריו אלו אינם הגיוניים שכן היה עליו להזדהות עם אחיו ולא לכעוס עליהם, מלמד כי הוא סמך על המערער, שהיה המורה הפרטי שלו באותה עת, ועל הקושי עמו התמודד כאשר נאלץ להכיר בכך כי דווקא הוא, פוגע בו.

53. הוא הדין גם באשר לטענת המערער לפיה מתלונן ג' החל לפחד מהמערער רק לאחר שנחשפה הפרשה, וכי זוהי אינדיקציה ברורה לזיהום עדותו. מעבר לאמור לעיל, אין בכך שרק לאחר שמתלונן ג' הבין כי יש פסול במעשי המערער כדי לפגום במהימנותו (ראו לעניין זה: ע"פ 3204/17 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 31 (24.1.2018)).

54. כך גם מקובלת עלי קביעתו של בית המשפט המחוזי כי הקשרים הקרובים והחזקים שהיו בין המתלוננים והמערער כאמור, כמו גם העדר הבנתם במעשים מיניים והפחד מהקהילה בחשיפת מעשיו, מסבירים מדוע המשיכו המתלוננים לנהל קשר רגיל ושגרתי עם המערער, ואף יצרו עמו קשר מיוזמתם, עד זמן לא רב עובר להגשת התלונות במשטרה. כך למשל, מתלונן א' תיאר כי המערער היה "המשפיע האישי" שלו, מושג שהוא מוכר ומקובל בקהילה, ומשכך נהג להיוועץ בו מאז כיתה ט' (עמוד 124 לפרוטוקול מיום 22.6.2015). לעניין התנהגותם של נפגעי עבירות מין ראו האמור בע"פ 5582/09, בפסקה 87.

55. גם בחינה מדוקדקת של טענות המערער בעניין זה, אינה מעלה כי מדובר בהתנהלות חריגה שיש בה כדי לפגום במהימנות המתלוננים. כך למשל, כאשר עומת מתלונן א' בעדותו עם אותם אירועים "תמוהים", כדברי בא כוח המערער, הוא סיפק הסברים מניחים את הדעת. לדוגמה, המערער טען כי מתלונן א' התנדב ואף רקד עמו בתהלכות ל"ג בעומר שהתרחשה כשלושה חודשים עובר להגשת התלונות. מתלונן א' הסביר בפירוט כי התנדב ספציפית באירוע זה, בין היתר, כי הרוב המוחלט של חבריו לכיתה התנדבו בו, וכי הוא חשש להראות התנהגות חריגה כלפי חוץ "... מבחינתי שהוא [המערער] אומר לי שלום אני עונה לו שלום, ושהוא מבקש לרקוד אני עוזר לו לרקוד, ושאני רואה אותו בתהלכות ל"ג בעומר, מבחינתי הכל אותו דבר. אין לי אפשרות לברוח מהמציאות הזו." (עמוד 29 שורות 26-30 לפרוטוקול מיום 22.6.2015; וראו גם עמודים 27-28 ו-32-33). כך גם הדברים שאמר כשנשאל בחקירתו הנגדית מדוע המשיך ללכת לאותו המקווה חרף הפגיעות המיניות: "הכנסתי את זה פנימה בתוך הלב, לא נתתי לזה התבטאות לעצמי ולא התבטאות כמובן כלפי חוץ. למקווה אני המשכתי ללכת רגיל, כי ייחסתי לעצמי כאילו אני רגיל, וזה בסדר, קרה פה משהו, משהו לא נעים, משהו לא טוב, אין לי מי לשתף את זה, אני ממשיך את החיים רגיל" (עמוד 57 שורות 17-22 לפרוטוקול מיום 22.6.2015).

56. הקשרים הקרובים ששררו בין המתלוננים ומשפחתם ובין המערער כאמור שומטים את הקרקע גם תחת טענתו של המערער לפיה יש חוסר היגיון בכך שהוא ביצע את המעשים במתלוננים לאחר שחדל מהיות המחנך שלהם, שכן, כמילותיו, היה לו "קל" יותר לבצע את המעשים המיניים המשמעותיים בזמן שבו המתלוננים היו תלמידיו בפועל, תוך ניצול מעמדו ויחסי המרות שלו כלפיהם. מסכים אני בהקשר זה עם קביעתו של בית המשפט המחוזי לפיה למערער "היה קל מאוד לבצע מעשים מגונים במתלוננים, שהיו בהזדמנויות רבות ביחידות איתו, נתנו בו אמון רב, וכילדים לא יכלו לחשוב שהנאשם [המערער] יפגע בהם, או פוגע בהם במעשיו" (סעיף 229 להכרעת הדין). מה גם שהמערער עצמו העיד כי שמר על חם וקשר טוב עם המתלוננים ומשפחתם אף לאחר שחדלו מהיות תלמידיו (ראו, למשל, עמודים 682-683, 708-708 ו-769 לפרוטוקול).

57. טענת המערער לפיה התנהגות של חיבוקים, ליטופים ונשיקות, כפי שביצע במתלוננים במספר רב של הזדמנויות ובתלמידים רבים נוספים, היא מקובלת ונפוצה בקהילה שלהם, וכי לפיכך היה מקום להבחין בין מעשים בעלי אופי מיני והמעשים אותם ביצע במתלוננים, אין לה על מה שתסמוך. בעניין זה נשמעו עדויות רבות מטעם המערער בבית המשפט המחוזי, אשר קבע כי "עדים אלה ברובם העידו על מנהגים [בקהילת המערער – ג'.ק.], אודות יחס בין מורה לתלמיד, על חיבוקים ונגיעות, אולם איש מהם

לא העיד על כך שהמעשים בהם נחשד הנאשם [המערער] מקובלים או נהוגים, ובוודאי לא ביחסים שבין מורה לתלמידים בכיתה ח'." (עמוד 112 להכרעת דיין).

מעדויות המתלוננים עולה כי המערער היה מושיב אותם על ברכיו, מלטף אותם, מחבק אותם ואף נוגע באיבר מינם. מתלונן ב' תיאר כי "היו כל מיני מקרים... תמיד היה מלטף מאוד ומחבק מאוד, בצורה שהייתה כזאת מגעילה כזאת... כאילו חיבוקים כאילו, ההורים שלי לא מחבקים אותי ככה. חיבוקים ממש להרגיש אותי כזה" (עמוד 165 שורות 4-8 לפרוטוקול מיום 22.6.2015), וכי תוך כדי החיבוקים "הוא [המערער] הצמיד את, את האיבר מין שלו אליי... מאחורה" (עמוד 225 שורה 15 לפרוטוקול מיום 22.6.2015). כך גם תיאר מתלונן ג' את חיבוקיו של המערער, "היה מחבק בתנוחה ממש חזקה ומצמיד אותי אליו, כן. בליטופים הוא היה מלטף עם כל הידיים שלו... את הלחיים, עם הידיים ממש. היה כאילו בתוך מה שקורה והיה מצמיד את הגוף שלי אליו היה מלטף ומחבק וכשלא רציתי שילטף אותי אז עשיתי שרירים שקצת ירפה ממני ואז לפעמים היה מפסיק מיד, לפעמים היה לוקח לו זמן להפסיק." (עמוד 246 שורות 8-10 לפרוטוקול).

מקובלת עלי בהקשר זה קביעתו של בית המשפט המחוזי לפיה "הכוונות המיניות שבמעשי הנאשם [המערער] הן חד משמעיות. מעשיו של הנאשם [המערער] לא ניתנים לפרשנות כלשהי אחרת. אין הם דומים באופן כלשהו למעשים המקובלים שתוארו בעדויות עדי ההגנה ואף בעדויות המתלוננים. מדובר במעשים מיניים קשים" (סעיף 236 להכרעת הדין).

סיכומם של דברים

58. המערער פרס את טענותיו בהרחבה ובאריכות בכתב ובהמשך גם בדיון שהתקיים לפנינו. בערעורו הצביע על שורה של סתירות ואף טען כי אופן הנמקת הכרעת הדין לוקה בחסר באופן המחייב התערבות. לא מצאתי כי יש בטענותיו בעניינים המהותיים כדי להצדיק התערבות בהכרעת הדין, ואף לא מצאתי כי כוחן המצרפי של כלל הטענות מחייב זאת. אציין עוד כי אף שבית המשפט נדרש ל"שקרי המערער", הרי שהכרעת הדין מבוססת בעיקרה על הכרעה בין גרסאות המתלוננים לבין גרסת המערער. הכרעה כזו אינה קלה, ומטבע הדברים יש משקל רב להתרשמות מן העדויות ומ"אותות האמת", כפי שאלה עלו מעדויות שלושת המתלוננים, המערער ויתר העדים.

משלא מצאתי כי יש בטענותיו של המערער כדי להצדיק התערבות בממצאי העובדה והמהימנות שנקבעו על ידי בית המשפט המחוזי, אציע לחבריי לדחות את הערעור על הכרעת הדין.

הערעור על גזר הדין

59. באשר לערעור על גזר הדין, כאמור לעיל, דינו להידחות גם כן. כידוע, ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בגזר דינה של הערכאה הדיונית אלא במקרים חריגים שבהם נפלה טעות מהותית בגזר הדין, או מקום שהעונש שנגזר על ידה חורג באופן קיצוני ממדיניות הענישה הנוהגת או הראויה (ע"פ 217/13 אלמוני נ' מדינת ישראל (13.11.2013); ע"פ 3259/15 ברק נ' מדינת ישראל (30.3.2016)). מקרה זה אינו נמנה על אותם מקרים חריגים. בית משפט זה עמד לא פעם על החומרה הגלומה בעבירות מין המבוצעות בקטינים:

"על החומרה שיש בעבירות מין, לא כל שכן כאשר הן מבוצעות בקרבן קטין או קטינה, דומה כי אין צורך להכביר מילים. חילול כבוד האדם של הקרבן, ניצול התמימות האמון, חוסר האונים ואי היכולת להתנגד באופן משמעותי שמאפיינים פעמים רבות קרבנות עבירה קטינים, ניצול החשש והפחד אצל רבים מהם מחשיפת המעשים, הצלקות הנפשיות העמוקות הנחרתות בנפשם, הפגיעה בתפקודם השוטף במסגרות החיים השונות, הזוגיות, החברתיות, האישיות ואחרות – כל אלה הם אך מקצת הטעמים לחומרתן היתרה של עבירות המין המבוצעות בקטינים. הגנה על שלומם של קטינים, על שלמות גופם ונפשם הינה אינטרס חברתי מוגן על ידי דיני העונשין". (ע"פ 6690/07 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (10.3.2008)).

בהתחשב בכך, נקבע כי השיקולים המרכזיים שבענישת עברייני מין שביצעו עבירות מין בקטינים הם שיקולי גמול והרתעה, הן כלפי העבריין והן כלפי עבריינים פוטנציאליים, וכי על העונש לשקף את חומרת המעשים וסלידת החברה ממעשים מיניים מעוותים אלה (ראו, למשל, ע"פ 11100/08 שרעבי נ' מדינת ישראל, פסקה 33 (14.9.2011); ע"פ 3428/15 מאור נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (14.6.2016)).

60. בענייננו המערער ניצל את מעמדו וקרבתו למתלוננים ולמשפחתם כדי לבצע בשלושה קטינים, אחים, שהיו תלמידיו ושהעריכו והעריצו אותו, מעשים חמורים בהזדמנויות רבות ולאורך זמן, תוך ניצול האמון הרב שרחשו לו המתלוננים והוריהם. עונשו של המערער הולם את חומרת מעשיו (ראו, והשוו: ע"פ 319/17 פלוני נ' מדינת

ישראל (19.7.2018); ע"פ 10382/08 פלוני נ' מדינת ישראל (24.2.2010); ע"פ 5966/13 נוינו נ' מדינת ישראל (22.12.2014). לפיכך, לא מצאתי מקום להתערב בעונש המאסר שהושת על המערער.

61. לא מצאתי מקום להתערב גם בשיעור הפיצוי שהושת על המערער, משמצאתיו הולם בנסיבות העניין. תמונת הנזק הקונקרטי וההיקפי, שנגרם למתלוננים ולמשפחתם עקב מעשי המערער, כעולה מתסקיר נפגעי העבירה שהוגש בעניינם, היא קשה ומשמעותית, ותוצאותיה ימשיכו ללוות אותם למשך תקופה ארוכה. כפי שעולה מהתסקיר, מעשי המערער גרמו לפגיעה נפשית קשה במתלוננים. הפגיעה המינית ערערה את תחושת היציבות והביטחון של המתלוננים והאמון בסובבים אותם, כמו גם את תחושת השייכות החברתית ותפיסת עולמם. המתלוננים, שהעריכו והעריצו את המערער ונתנו בו אמון מלא חווים תחושה קשה ביותר של בגידה כתוצאה ממעשיו. משפחת המתלוננים, בני הקהילה החרדית, נקלעה למצוקה קשה עקב חשיפת הפרשה, ומעבר למשבר הפנים משפחתי, הם נאלצים להתמודד עם ניכור והתנכלות מצד חברי הקהילה על רקע תיוגם בה באופן שלילי כעולה מהתסקיר ומהעדויות שנשמעו. ניכר כי הדרך השיקומית העומדת לפני המתלוננים עודנה ארוכה ומורכבת.

62. אין בידי לקבל את טענות המערער לפיהן שגה בית המשפט המחוזי משהסתמך על תסקיר נפגעי העבירה לצורך הערכת הנזק שנגרם למתלוננים, מבלי שהוכח קיומו של נזק קונקרטי לכל מתלונן ומבלי שניתנה למערער הזדמנות נאותה לחקור את עורכת התסקיר. בית משפט זה עמד בעניין טווק על כך שפיצוי לפי סעיף 77 לחוק העונשין הינו "פיצוי בעל אופי ראשוני שאותו פוסק בית המשפט, ככלל, על דרך האומדנא תוך הסתייעות בכלים הראייתיים מוגבלים העומדים לרשותו לצורך כך ובהם, בין היתר, תסקיר נפגע העבירה" (דנ"פ 5625/16 קארין נ' טווק בוקובזה, פסקה 31 לפסק דינה של השופטת (כתוארה אז) א' חיות (13.9.2017)). תסקיר נפגע העבירה הוא בין הכלים המרכזיים העומדים לרשותו של בית המשפט בבואו להעריך מהו סכום הפיצויים שראוי לפסוק לנפגעים בנסיבות העניין (ע"פ 3600/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 113 (20.6.2019)), וזאת מבלי שנדרשת חקירה של עורך התסקיר (ע"פ 6734/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 36 (25.10.2017)).

63. אשר על כן, לו תישמע דעתי, יידחה הערעור על שני חלקיו.

המשנה לנשיאה ח' מלצר:

אני מסכים.

המשנה לנשיאה

השופט נ' הנדל:

אני מסכים.

שופט

לפיכך הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט ג' קרא.

ניתן היום, כ"ו בטבת התש"פ (23.1.2020).

שופט

שופט

המשנה לנשיאה